

Mogt hij dan niet zeggen : och, hoe lange nog, Ja mijne ziele is zeer verschrikt ; **Ende** Gij Heere hoe lange, Ps. VI: 4 en **Van der** jeugd **aan ben** ik bedrukt **ende** dood-brakende, ik **drage** uwe vervaarnissen ; ik ben twijfelmoedig, Ps. 88 : 16.

3. Ten derde, die zonde was zoo levendig, hij zondigde zeer.

Hij komt dan en stelt zich **zoo** voor den Heere, die zijne pijlen op hem schoot, diens vurig fenijn zijn geest uitdrunk, en hij voelde die pijlen van zijne vrienden en vrouw ; hij stond als overstelpt en **zoo** zegt hij : hebbe ik gezondigd', wat zal ik U doen, o Menschen-hoeder? Hoe, wat is dat voor een vraag ; heb ik gezondigd? Wist Job dan niet dat hij gezondigd had ? Ja, hij wist het wel terdege ! Wat geeft hij hierdoor dan te kennen ?

1, **Vooreerst**, hij wist het wel dat hij zonden had, **Zoo** hij lust heeft, om met hem te twisten, met een uit duizend zal hij hem antwoorden, Joh. 9 : 3. 8, zegt hij, haar getal is zeer groot ! Dan zegt hij eens : **Ende** gij doet mij erven de misdaden mijner jonkheid, Job 13 : 26. **Wie** zal **eenen** reinen geven uit den onreinen ? met een, **lob** 14 : 4. Mijnen Rigter zal ik om genade bidden, Job 9 : 15 zegt hij. **Zoodat** het uit zijne woorden blijkt dat hij wel wist dat hij zonde had. Maar

2. Ten tweede, hij wil met die vraag te kennen geven, dat hij niet wist, waarom des **Heeren** hand **zoo** zwaar op hem lag, **zoo** dat er bij hem geen bijzondere oorzaken waren bekend.

3. Ten derde, hij wil door die vraag te kennen geven ; **Heere** heb ik mij **zoo** misgaan **en** **zoozwaarlijk** gezondigd als de duivel en mijne vrienden mij te last leggen, heb ik God gediend

om den broode? Is er dan **eene** zware misdaad bij mij? Wel ik ben **mij geen ding bewust**; Maar die mij oordeelt is de Heere, 1 Cor. 4:4 zegt hij.

4 Ten vierde, heb ik gezondigd, wel, Heere wil hij zeggen, mijne vrienden houden evenwel aan; uw pijlen blijven sterk op mij. Wel, wat heb ik dan gedaan, wat is dan de oorzaak? Maak mij bekend waarom gij met mij twist. Heb ik zwaar gezondigd in mijne jongheid of in 't verborgen? Wei, heb ik gezondigd; stel eens 't was zoo, Gel, wat zal ik U doen, wat zal ik doen om uw hand af te **keeren**? Even als Israël eens zei: **wel**, waarmee zal ik den Heere tegen komen, **ende** mij bukken voor den hoogen God? **Micha 6:6**

Wat geeft hij hier dan te kennen als hij zegt: Wat zal ik U doen? Dit volgende:

1. Vooreerst, hij toont daardoor dat hij God kende als een heilig en regtvaardig God, die de zonde straft en moet straffen. Dat weet ik, zegt hij: Is God onregtveerdig als Hij toorne over ons brengt? Rom. 3:6. Neen, zegt hij, dat ligt zelfs in de Heidenen. **Ziet** dat eens als de Barbaren den adder aan Paulus hand zagen, zoo zeiden zij, Deze mensche is gewisselijk een doodslager, welke de wrake niet en laat leven, Hand. 28:4. Ziet, dat belijdt hij, dat God de zonde moet straffen.

2. Ten tweede, hij geeft er dit door te kennen: dat hij wist, Zou God den zondaar zalig maken, dat er aan Gods gerechtigheid genoeg moest **geschieden**; zoodat hij zei: zult Gij mij gelukkig maken, daar moet dan **betalinge** geschieden, want dat ligt in de vraag opgesloten; **dat** ligt zelfs in de Heidenen, want zij willen met offeranden hunne

goden verzoenen, Ziet het in de Nineviten, ja, ziet het in **Israël**, wel, waarmede zal ik den Heere tegenkomen, **zoude** de Heere een welgevallen hebben aan duizenden van rammen? aan **tien**-duizenden van oliebeeken? Zal ik mijne eerstgeborenen geven voor mijne overtredinge? de vrucht mijns **buiks** voor de zonde mijner ziele? **Micha** 6 : 6, 7.

3. Ten derde, hij geeft door deze woorden : wat zal ik **U** doen ? te kennen : **ô**, zegt hij, ik ben onkundig Hier is 't voor ons verborgen hoe ik zou behouden worden. Hier is de wijsheid der wijzen vergaan. Hier schiet engelen en **menschen**-verstand te kort, hoe dat er betaald zal worden. **Elk** weet wel daar moet betaald worden, maar hoe, dat heeft alleen de wijze God uitgedacht. Job geeft dan hier te kennen zijne onkunde.

4. Ten vierde, hij toont hierdoor zijne onmagt. **Wat** zal ik U doen ? Wel, zal ik gaan schreijen en roepen, bidden? Geen zondaar hoort God. Zou ik de **heele** wereld geven? Dat kan ik niet doen en al **zoude** ik 't willen doen, mijne ziele is te kostelijk. **Zou** ik al de beesten **slagten** ? Neen, dit rantsoen is te kostelijk.

5. **Ten** vijfde, hij toont er door zijne radeloosheid. Wat zal ik U doen ? gelijk de jongen die bij Eli was, die zei : ai, mijn Heere, wat zullen wij doen als dat heir de stad omsingelt ? (1 Kon. 18).

6. Ten zesde, hij toont er door zijne begeerte om 't middel te weten, wat hij doen zou.

7. Ten zevende, hij toont er door zijne gewilligheid om 't middeltje te gebruiken, **zoo** de Heere 't hem belooft te ontdekken. Och, hij wil het haast in 't werk stellen.

8. Ten achtste, hij wil zeggen: ik zie ook Gij zijt een Menschen-hoeder.

Zijn geloof begint door te stralen : Gij kunt, ja, **Gij** alleen kunt mij behouden en dat met genoeg van Uw vader. Heb ik uwe heerlijkheid gekwetst, wel, hier heb ik een Menschen-hoeder. Ik vlieg er naar toe, mijn hart gaat er naar toe, ik wend het naar hem toe Hij is die **leeraar** die geens gelijken heeft, die Gezant, die Uitlegger, een uit duizend, Job 33 : 24, die zegt : Verlost hem, dat hij in 't verderf niet neder en dale, Ik hebbe verzoeninge gevonden. Hij is die Spruit, dat **Rijsje**. Hier leg ik mij voor **neer**; voor uwe voeten blijf ik liggen, kom ik om, zoo kom ik om, ik zal 't wagen, zegt hij. en laat mij uwe barmhartigheid overkomen, opdat ik leve! **ô** God, die goed **zijt**, doe toch verzoeninge, ei, wees **mij** genadig, ontferm U mijner! En Heere, laat ik 't ook weten dat Gij een Menschen-hoeder **zijt**. Geef mij ook een **blijkje** van uwe liefde? geef mij eens de **kus van** uw mond ! Laat ik eens geholpen en verkwikt worden.

Zietdaar, Toehoorders, dat denken wij den zin te zijn van deze woorden. 't Is heden de dag van **voorbereidinge**, en morgen is 't Avondmaal. Ik wou wel dat wij allen **zoo** eene gestalte hadden. Zegt ge: wel, wat reden? Vraagt ge naar reden? Wel, dringt er ons de zonde **niet** toe? 8, Wat hebben wij een schuld, **groot tot** aan den **hemel** ! Ja, wat verzwarende omstandigheden ; zonden in onze jongheid, mannelijke jaren en ouderdom tegen wet en euangelium, tegen 'tlicht van 't Woord, van de **conscientie**, tegen overtuigingen, tegen beter weten ! **En** wie kan 't al ophalen? **ô**, 't is eene dwaasheid, niet om op te sommen ! Gij zult zeggen : dringt ons geen reden af: God **teekent** ze aan, hij ziet het, hij zal 't ai ordentelijk voor onze **oogen** stellen en zal zeggen : dat waren uwe zonden in eenzaamheid, die in

't openbaar. ò, Wat zult ge dan verlegen zijn! En zoudt ge dan niet wel zeggen : hebbe ik gezondigd, wat zal ik U doen? Neen, dan zal die gestalte niet passen ; dan zal 't zijn : gaat maar weg, heft nu geen geschrei op, de welaangename tijd is voorbij ; 't is nu te laat.

Eilieve, hebt gij geen afkeer van deze gestalte, wel, zal die niet het Christendom benadeelen? Dat zal de geest overstelpen, het zal immers uw staat erger maken? Wel, hoe wilt ge morgen ter Tafel gaan? God wil alleen op die zien, die een heilig mishagen aan hunzelve hebben, Jes. 66 : 2, die krijgen de belofte. Gij hebt geen zegen te verwachten. Ge klaagt, ge krijgt geen zegen aan de Tafel.

ô, Het mankeert u hieraan, dat ge deze gestalte mist, Daarom zoo mist ge vrede en blijdschap.

Kom, wilt ge u onderzoeken?

De volgenden hebben nog nooit deze gestalte gehad

1. Vooreerst, die de zonde doen met vermaak, zij vertellen ze een ander, zij doen ze zonder schaamte.

2. Ten tweede, als er over zulk eene gestaite gepredikt of gesproken wordt, dan zitten zij slaperig, lusteloos, daar houden zij niet van.

3. Ten derde, die deze gestalte verachten en zeggen: die hebben wij niet van doen, wel mensch, zonder die zult gij niet zalig worden.

4. Ten vierde, die in de weer zijn om die gedachten uit hun harte te bannen, opdat zij niet benaauwd zouden worden. 8, Wilt gij ter Tafel gaan, wij waarschuwen u, het zal u niet wel gaan, het zal tot uw laste blijven, ge zult het in de eeuwigheid moeten verantwoorden. Zulke Avondmaalangers, die ter Tafel gaan zonder beprotvinge,

zonder zelfonderzoek, wij waarschuwen u van **Codswege**, het zal een **pak zijn dat in** de eeuwigheid op uw harte zal blijven liggen. Nu zullen er wel zijn die van verre staan, en die weten of zij regt hebben tot des **Heeren** Tafel. Komt, geliefden, wilt ge u onderzoeken of gij daar regt toe hebt? Toets u aan dit volgende:

1. Vooreerst, **zoo gij deze** gestalte hebt, een heilige droefheid naar God ;**zoo** eene ziele zegt . die gestalte keur ik goed, ik heb ze lief, die be-geer ik, ik acht ze hoog noodig. Ben ik wel regt verlegen, zegt ze, en zij onderzoekt haar harte.

2. Ten tweede, als zij die gestalte mist, al is 't maar voor eenige weinige dagen, zegt ze meteen: het is niet wel, ach ! **hoe** ben ik dus, ik ben niet meer **zoo**, hoe ben ik dan **zoo** verstokt? Mijn harte is **zoo** hard ! 't **Is** meteen : waarom verstokt Gij ons herte? Jes. 63 : 17.

3. Ten derde, die deze gestalte kent, ò 't is een **weenend** schepseltje ! Ik kenne een weenende gestalte, zegt ze, niet juist altijd, **maar** zij kent Davids gestalte, ik doornatte mijne bedstede met mijne tranen, Ps. 6 : 7. Jezus noemt zijne bruid een duive, Hoogl. 5 : 2, omdat het altijd kirt. **Zoo** zijn zij ook.

4. Ten vierde, die deze gestalte kent, dat is een schepseltje dat zeer nederig bij zichzelf is. **ô**, Een ander is altijd beter, mijn doen is zeer slecht, zegt hij, gelijk een Nehemia. Hij was een goed man en had groote dingen aan **Gods** kerkt gedaan, en nog zei hij: Gedenkt mijner mijn God ten goede, Neh. 13 : 31.

5. Ten vijfde, 't is een biddend schepseltje om genade, **om** verzotninge, om geloof, om **verzekeringe**, om kracht tegen verdorvenheden, om 't licht van **Gods** aangezicht

6. Ten zesde, de Menschenhoeder is hun zoo dierbaar ; niets begeer ik dan U, daar vliegt mijn harte naar toe, U kleef ik aan, Gij zijt gansch begeerlijk

7. Ten zevende, die ziele rust niet voor dat de Heere gezegd heeft, gij zijt de mijne !

Wat denkt gij nu, geliefden ? Wilt gij u nu onderzoeken, wilt ge naar binnen gaan? Doet het.! Cods volk zegt: ik ben zoo zondig! Maar ik zie ook op dien Menschen-hoeder. En zoo gaan zij aan de Tafel, met het eene oog ziende op hunne zonden en verdorvenheden, maar ook met het andere oog op den Heere Jezus. Zinkt weg in uzelf en zegt: och Heere, weest mij arme zondaar en zondaresse genadig! De Heere zegene dit woord door zijnen Geest, en doe er ons deel aan hebben om zijns Zoons wille! Amen.

ZEVENDE PREDIKATIE,

over

SPREUKEN VIII: 21.

Opdat Ik mijne liefhebbers doe beërven dat bestendig is ; ende Ik zal hare schatkameren vervullen.

Het is opmerkelijk hetgeen wij lezen, 1 Cor. 1: 30, daar de apostel zegt : Maar uit Hem zijt gij in Christo Jezus, die ons geworden is, wijsheid van God, ende regtveerdigheid, ende heiligmakinge, en verlossinge. Dit kunnen de geloovigen des Ouden Testaments zoo wel zeggen als onder het Nieuwe Testament ; want zij zijn op eene en de zelfde wijze zalig geworden, gelijk als wij. Vraagt gij aan de geloovigen des Ouden Testaments ; hoe is de Heere Jezus u tot wijsheid ? Een Job zou zeggen : Wie is een leeraar gelijk Gij ? Job 36 : 22. In 't Nieuwe Testament Daar is hij het Licht der wereld; hij was een Leeraar die zijns gelijke niet had ; hij was de Zonne der Gerechtigheid. Hoe verder dat de zonne af is, hoe donkerder het was, hoe hooger dat zij komt, hoe lichter het wordt.

De Heere Jezus is ons geworden tot regtveerdigheid. Dat Wist een David als hij zeide: Welgelukzalig is hij, wiens overtredinge vergeven, wiens zonde bedekt: is. Welgelukzalig is de mensche, dien de Heere de ongerechtigheid niet toe.

en reket, Ps. 32 : 1, 2. **En** dat haalt Paulus aan, Rom. 5. Vraagt gij aan de geloovigen des Ouden Testaments : hoe zijt gij rechtvaardig voor **God**? Zij zullen zeggen : door de gerechtigheid des Middelaars, de Heere onze gerechtigheid, Jer. 23 : 6, **o Heere** hoort, **o Heere** vergeeft, **o Heere** merkt op, **ende** doet het, en vertrekt het niet ; Om **uwes** zelfs wille, Dan. 9 : 19.

In 't Nieuwe Testament zegt Paulus : Wij dan geregtvaardigd zijnde uit den geloove, hebben vrede bij God door onzen Heere **Jezum** Christum, Rom. 5 : 1. De Heere Jezus is hun geworden tot heiligmakinge. **Zegt ge**, hoe zijn ze heilig en volmaakt? Ik zeg : **in** Christo door zijne gehoorzaamheid.

In 't Oude Testament noemt Christus hen ; Mijne Volmaakte, Hoogl. 5 : 2. Hoe hebben de geloovigen eene volkomene verlossinge **in**'t Oude Testament ? **Als** Christus zegt : Verlost hem, dat hij in 't verderf niet neder en dale, **ik** heb verzoeninge gevonden, Job 33 : 24. Daarom kunnen zij zingen : Die God is onze zaligheid, Sela ! Die God is ons een God van volkomene zaligheid, Ps. 68 : 20, 21. De Apostel zegt : die ons geworden is wijsheid van Code, 1 Cor. 1 : 30. 't Is alleen uit Cods enkele genade (Eph. 2 : 5). Alle deze dingen zijn uit Code.

Vraagt ge hun waar 't vandaan komt? Komt, hier zal 't de Heere Jezus u **leeren**.

In dit **8ste** Capittel van de Spreuken in de **17** eerste **verzen** komt hij hun voor als Wijsheid, als hij zegt : Hooret ; want Ik zal vorstelijke dingen spreken ; **ende** de openinge mijner lippen zal enkele billijkheid zijn, enz. vs. 6 De Heere Jezus is hun tot regtveerdigmakinge op 't 18, 19 vers, als Hij zegt : Rijkdom, **ende** eere is bij Mij ;

duurachtig goed, ende gerechtigheid, vs. 18. Hij is hun tot heilig-makinge, op 't 20 vers : Ik doe wandelen op den weg der gerechtigheid; in 't midden van de paden des regts, vs. 20. Hij is hun tot volkomene vcrlossinge, in onzen tekst, als hij zegt : Opdat ik mijne liefhebbers doe beërven dat bestendig is; ende ik zal hare schatkameren vervullen Nu gaat de Heere Jezus toonen waar dat van daan komt. Paulus zegt : doch alle dingen zijn uit God, 1 Cor. 11:12. De oprechte Wijsheid zegt : de Heere bezat mij in 't beginsel zijns wegs, voor zijne werken, van dot aan, ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, vs. 22, 23.

Ziet, geliefden, hoe net deze dingen al te zamen overeenkomen.

In de woorden van onzen tekst merken wij vijf dingen aan :

I. Vooreerst, eenig goed dat bestendig is.

II. Ten tweede, hoe de Heere Jezus over dat goed disponeert, Ik zal 't doen erven, zegt Hij.

III. Ten derde, wie zijn de erfgenamen ? Het zijn Mijne liefhebbers.

IV. Ten vierde, wat effect : Ik doe het hun erven.

V. Ten vijfde, de knoop van dit vers met het vorige : Opdat Ik mijne liefhebbers doe beërven dat bestendig is.

Hier hebt ge eenig goed en dat is bestendig goed; 't is te zeggen : 't is wezenlijk goed. Op 't 14e vers, Raad ende het wezen zijn mijne. 't Wordt genoemd : duurachtig goed.

Wat is nu dat bestendig goed?

I. Vooreerst, het zijn alle wezenlijke fundamenten waarop de gansche kerk en elke geloovige gebouwd is.

Weet ge welke zij zijn ?

1. Vooreerst, de eeuwige verkiezinge. Daarvan zegt Paulus : Evenwel het vaste fundament Gods staat, hebbende dezen zegel, de Heere kent degenen die zijne zijn, 2 Tim. 2 : 19.

2. Ten tweede, het verbond des vredes, dat *is* ook een vast fundament : want zoo zegt de Heere : want de bergen zullen wijken, en de heuvelen wankelen, maar mijne goedertierenheid en zal van u niet wijken, ende het verbond mijnes vredes en zal niet wankelen, Jes. 54 : 10.

3. Ten derde, de onveranderlijkheid van Gods wegen en raad : Want Ik de Heere en worde niet veranderd ; daarom en zijt *gij*, o kinderen Jacobs niet verteerd, Mal. III : 6.

4. Ten vierde, het woord des levendigen Gods, dat *is* gebouwd' op het fundament der Apostelen ende Propheten, Eph. 2 : 20.

5. Ten vijfde, het is de Middelaar, want hij *is den* uitersten hoeksteen, vs. 20. Want niemand en kan een ander fundament leggen dan hetgene gelegd is, 't welk is Jezus Christus, 1 Cor. 3 : 11.

Dat zijn nu die onberouwelijke genaden, waarop de gansche kerk en elk geloovige gebouwd is.

II. Ten tweede, door dit bestendige goed zoo moet ge ook verstaan : God tot zijn deel te hebben. En dat is zooveel dat niemand dat kan uitdenken of uitspreken. De Heere is het deel mijner erve, ende mijns bekers, Gij onderhoudt mijn lot. De snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen ; ja eene schoone exfenisse is mij geworden, Ps. 16 : 5, 6, De Heere is mijn deel, zegt mijne ziele, daarom zal ik op hem hopen, Klaagl. 3 : 24. Die God tot zijn deel heeft en zoo de Heere hem tot dat getigte inleidt, zoo moet hij uitroepen in verbaasdheid en verwonderinge en hij moet weg-

zinken en zeggen : Welgelukzalig is het volk, diens God de Heere is ; het volk, dat hij zich ten erve verkoren heeft, Ps. 33 : 12. Gods wijsheid om u raad te geven. zijne magt om u te beschermen ; zoodat al wat God is en kan, dat is Hij voor hen Geen grooter woord in den Bijbel dan dat God zegt : Ik, God, ben uw God.

III. Ten derde, dat bestendige goed. Daardoor verstaan wij den Geest van God te hebben. Dien Geest wenschte Paulus de gemeente van Corinthe toe. als hij zeide: de genade des Heeren Jesu Christi, ende de liefde Gods, ende de gemeenschap des Heiligen Geestes, zij met u allen. Amen. 2 Cor. 13 : 13. Niet de gemeene gaven die verworpelingen ook ondervinden, ook niet de extraordinaire gaven des Geestes, waarmee de Apostelen voorzien waren, maar ik meen al de wezenlijke genade-gaven des Geestes, dat werd beloofd, dan zal Ik rein water op u sprengen, ende gij zult rein worden ; ende Ik zal u een nieuwe herte geven, ende zal eenen nieuwen geest geven in 't binnenste van u ; ende Ik zal het steenen herte uit uw vleesch wegnemen, ende zal u een vleeschcn herte geven. Ende Ik zal mijnen Geest geven in 't binnenste van u ; Ezech 36 : 25 -27, en want Ik zal water gieten op den dorstigen, ende stroomen op het drooge; Ik zal mijn Geest op uw zaad gieten, ende mijnen zegen op uwe nakomelingen, Jes, 44 : 3, en Ende overmits gij kinderen zijt, zoo heeft God den Geest zijns Zoonsuitgezonden in uwe herten, die roept Abba Vader, Gal. IV: 6.

4. Ten vierde, 't is die genoegelijke vriendschap van weerszijden. Abraham werd een vriend Gods genaamd. De Heere Jezus noemt ze zijne Vriendinne, Hoogl 1 : 15. En die eens in die

vriendschap komt, zal er blijven. Christus zeide eens tot zijne discipelen : Gij zijt mijne vrienden, blijft in deze mijne liefde, Joh. 15 : 14, 9. Zij worden nimmer weder vijanden" De Bruid moge zeggen ; Ik ben zwart, Hoogl. 1 : 5 ; maar Christus zal zeggen : Ziet gij zijt schoon, mijn liefste, ja liefelijk, vs. 16 ; Ik hebbe u liefgehad, Jes. 43 : 4 met eene eeuwige liefde.

5, **Ten vijfde**, door dit bestendige goed verstaan wij de krachtadige bewaringe. De Heere zegt : **Ik sta voor uwe** zaak in ; Ik zal u bewaren, **Jes. 49 : 8** : uwe oogen zullen op Mij zijn, Job 8 : 8 ; **Ziet, Ik hebbe u** in de beide handpalmen gegraveerd, vs 16, die gij in de kracht Gods bewaard wordt door het geloove, tot de zaligheid die bereid is om geopenbaard te worden in den laatsten tijd, | Petri | : 5. Mijne vreeze zal Ik in uw harte geven.

Hoe zij bewaard zullen worden toont de Heere **Jezus, als** Hij zegt : Ik geve haar het eeuwige leven ; **ende** zij en zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, **ende** niemand zal dezelve uit mijne hand rukken. Mijn Vader die ze Mij gegeven heeft, **is meerder** dan alle, **ende** niemand en kan ze rukken uit de hand mijns Vaders. Joh. 10 : 28. 29.

6. **Ten zesde, zou verstaan** wij door het bestendige : **het eeuwige** dat zij te verwachten hebben. Daarom roept David : **o Hoe groot is uw goet**, dat Gij weggelegd hebt voor **degenen** die U vrezen, Ps. 31 : 20. Dan **zal** de Heere Jezus zeggen ; **Komt gij** gezegende mijns Vaders, **beërf** dat Koninkrijk, 't welk u bereid is van de grondlegging de wereld, Matth. 25 : 34. Petrus noemt het **eene** onverderfelijke, **ende** onbevleete, **ende** onverwelkelijke **erfenisse**, die in de hemelen bewaard is voor u, | Petri | : 4.

Is dat nu geen bestendig goed? Van dat bestendig goed is 't dat hier de opperste Wijsheid gewaagd. Is 't niet bestendig in tegenstelling van de wereld? **Want** de wereld gaat toch voorbij, maar dit blijft eeuwig. De genade mag klein, zij mag donker, bestreden, gezift worden, de wortel der zake blijft in 't harte, ja, zij vervult de **schatkameren**. Dat zijn de oneindige begeerten van de ziele.

II. Nu hebben wij ten tweede te bezien hoe Christus over dat goed disponeert. Hij zegt: Ik zal het doen erven.

I. Vooreerst, dit goed komt hun van rechtswege niet toe. Gelijk men in de wereld zegt, daar hoeft geen testament, het komt hun toe. **Zoo** is 't hier niet; zij zouden het niet erven **zoo** het met geen testament gemaakt werd aan hen, want zij zijn geen kinderen Cods, maar des duivels, **kinderen** des toorns, vijanden en haters Cods; **zoo** dat het bij gunste aan hen door testament is gemaakt 't Is uit vrije genade, 't is enkel **ontferminge**. Als de Heere hen dit doet erven, **zoo** handelt hij met hen niet naar verdiensten. Dit testament is **geene** verkiezinge, noch ook het verbond der genade, noch ook de raad des vredes, maar wij verstaan door dit testament: **Gods** eeuwige, vrije, en onveranderlijke wil, waarin hij heeft vastgesteld om aan al de **uitverkorenen**, geroepenen, geloovigen en heiligen, als zekere personen, bij name hun die goederen te geven, door den Heere Jezus verworven; hetwelk rust in en op den dood des Middelaars, hetwelk hij in de Schriften heeft ontdekt. Wij zeggen: dit Testament is Cods wil, waarin hij de goederen en de erfgenamen stelt. Die goederen beschrijven wij als eeuwig te zijn, want het koninkrijk is al

voor hen bereid van de grondlegginge der wereld, Matth. 25 : 34. Zij is vrij. Zoo zegt de Heere Jezus: want het is uwes Vaders welbehagen ulieden Jat Koninkrijk te geven, Luc. 12: 32. 't Is een genadige wil ; want Ik zal Mij ontfermen diens Ik Mij ontferme, zoo en is het dan niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods, Rom. 9 : 15, 16. Cods wil is ook in dezen onveranderlijk, want wie heeft zijnen wille wederstaan ? vs. 19. Ik zal al mijn welbehagen doen, Jes. 46 : 10.

2. Ten tweede, niet alleen is Cods wil onveranderlijk, vrij, *eeuwig*, maar de Heere stelt er ook vast de goederen die wij u daar te voren genoemd hebben.

3. Ten derde, ook zijn daarin de erfgenamen vastgesteld. Het zijn al de uitverkorenen, geroepen, geloovigen en heiligen ; het zijn zekere personen met name. Zoo zegt Paulus: Mijne medearbeiders, welker namen zijn in 't boek des levens, Phil. 4 : 3. Deze wil van God rust nu op den dood des Testamentmakers. Zoo zegt Paulus : Want waar een Testament is, daar is het noodzake dat de dood des Testamentmakers tusschen kome. Want een Testament is vast in de dooden, dewijle het nog geene kracht en heeft, wanneer de Testamentmaker leeft, Hebr. 9 : 16, 17. Deze wil van God heeft God dan in zijn Woord klaar ter neêr gesteld, zoo dat zij het niet alleen lezen, maar de Geest van God doet het hen verstaan en *gevoelen*. Maar hoe zegt hier Christus: Ik zal 't hen doen erven? De Vader heeft den Zoon magt gegeven om de goederen weg te geven en te schenken aan al de uitverkorenen. Zij nu kunnen dat nooit deelachtig worden als door een Testament Nu komt de Heere Jezus door de magt die hij ver-

cregen heeft en maakt dit testament en daarop sterft hij.

111. Nu hebben wij ons derde stuk : Wie die erfgenamen zijn.

Het zijn mijne liefhebbers, zegt de Heere Jezus, die het met Mij houden.

Wie zijn hier de regte liefhebbers?

1. Vooreerst, de estimeerders van God en zijne gemeenschap, die zeggen kunnen: Wie heb ik neffens U in den hemel? neffens U en lust mij ook niets op der aarde. Bezwijkt mijn vleesch ende mijn herte, zoo is God de rotssteen mijns herten, ende mijn deel in eeuwigheid, Ps. 73 : 25, 26. Die zeggen :

Hoe zeer dat mijn ziel is gekweld,
In God wordt zij gerust gesteld.

Daar stellen zij prijs op. Zij schatten en waardeeren Gods gemeenschap meer dan al wat in de wereld is.

2. Ten tweede, Mijne liefhebbers zijn zulken die als krank zijn van liefde, die schreeuwen om en naar Gods gemeenschap. 't Is: Gelijk een hert schreeuwt na de waterstroomen ; alzoo schreeuwt mijne ziele tot U, o God, Ps. 42 : 2. En o God, Gij zijt mijn God, ik zoeke U in den dageraad, mijne ziele dorstet na U, mijn vleesch verlangt na U; in een land dor, ende mat, zonder water, Ps. 63 : 2,

3. Ten derde, een liefhebber van den Heere Jezus heeft zulk een genoegen als God zich meedeelt, als hij God geniet, als hij zijne tegenwoordigheid laat gewaar worden. Naar mate God zich onttrekt of meêdeet, naar die mate is zijn blijdschap.

4. Ten vierde, zij zoeken geen ongenoegen te geven aan den Heere ; zij willen Hem in alles behagen, zij willen in die liefde blijven.

5. Ten vijfde, als zij door eenige zaak ongenoegen gegeven hebben, dan hebben zij geen ruste ; dan zeggen ze: als Gij uw aangezichte verbergdet wierd ik verschrikt, Ps. 30 : 8. En met David : verheft Gij over ons het licht uwes aanschijns o Heere, Ps 4 : 7.

6 Ten zesde, een liefhebber van God heeft lief al wie God liefhebben, In wiens oogen de verworpene veracht is, maar hij eert degenen, die den Heere vreezen, Ps. 15 : 4.

IV. Nu ons vierde stuk: wat effect het heeft. Ik doe het beërven.

Wat is dat te zeggen?

1. Vooreerst, de Heere Jezus wil daarmee zeggen : Mijn wil en mijns Vaders wil komen overeen .

2 Ten tweede, Ik zal 't u doen beërven ; Ik sta er voor in.

3. Ten derde, ik ben de Engel van dat verbond ; Ik kom het u toeroepen.

4. Ten vierde, Ik wil des Vaders wil doen ; Ik wil alles uit den weg doen dat u zou verhinderen om dat te erven.

5. Ten vijfde, Ik zal het u toepassen ; als gij sterft zal Ik u in de heerlijkheid leiden.

6. Ten zesde, als gij in de dag des oordeels Mij zult zien, dan zal Ik tot U zeggen: Komt gij gezegende mijns Vaders, beërft dat Koninkrijk, 't welk u bereid is van de grondlegginge der wereld, Matth. 25 : 34.

V. Nu hebben wij ons laatste stuk, dit is de knoop tusschen dit en 't vorige vers:

Op 't 20 vers zegt de opperste Wijsheid: Ik

doe wandelen op den weg der gerechtigheid; in 't midden van de paden des regts Opdat ik mijne liefhebbers doe beërven dat bestendig is. vs. 20, 21. De Heere Jezus geeft hiermeê te kennen :

Vooreerst, Ik breng u op dien weg en dat om gelegenheid te krijgen om u dat te doen erven.

2. Ten tweede, Ik heilig u, opdat Ik u eens eeuwig verheerlijken zoude.

3. Ten derde, Ik zal u al mijne beloften doen ondervinden. Gelijk de Heere eens zeide tot Abraham : Ik ben u ten schild, u loon zeer groot, Gen. 15 :!; al die bekeerd worden, hetzij jong of oud, wel, waarom is 't? 't Is opdat des Heeren zegen u dat bestendige goed zou doen erven.

Geliefden, nog een woord tot onderzoek.

Morgen is 't Avondmaal, daar zult ge kunnen beschouwen al de goederen des testaments; daar zullen wij gedachtenis houden van den dood des testamentmakers ; daar zult ge ook de regte erfgenamen vinden, de liefhebbers van den Heere Jezus. Wij bidden u: onderzoekt uw gemoed ! Wat dunkt u?

1. Vooreerst, zullen die erven, die op den breeden weg wandelen ?

2. Ten tweede, zullen die erven, die gemelijk worden, als men hen van Godswege waarschuwt ?

3. Ten derde, zullen die erven, die Cods volk eene pest en eene secte noemen?

4. Ten vierde, zullen die erven die den Heere Jezus haten en die hunne wellusten volgen ? Zullen die erven die de zonde liefkozen, die op twee gedachten hinken ? Zullen die erven die eens eene goede beweginge gehad hebben, en die weêrgekeerd zijn tot hunne oude beweginge? Zullen

dezulken erven die komen zonder bruiloftskleed; die zonder onderzoek aan de tafel des Heeren komen? Velen zullen zich daar maar neêrzetten, of zij er hooren of niet. Wees verzekerd zondaar, dat de Koning de gasten zal overzien! De Heere geeft een klaar kenteeken in zijn woord en in onzen tekst. Hij zegt: 't zijn Mijne liefhebbers. Vel nu een oordeel over uzelfen of gij onder de liefhebbers moogt gerekend worden. Hieraan zult gij 't weten.

1. Vooreerst, die den Heere Jezus liefheeft; dit is bij hem eene vaste waarheid, dat dien de Heere Jezus liefheeft, dat die dat bestendige goed zal erven.

2. Ten tweede, zoo eene ziel lijdt al de daden der liefde, die wij te voren hebben opgeteld, en daaraan gaat hij zichzelve onderzoeken en die houdt hij levendig bij zich in zijn gemoed.

3. Ten derde, zijne gestalten, zijne bevindingen, zijn gedrag legt hij daar neffens,

4. Ten vierde, hij verbeeldt zich dat de Heere zegt gelijk tegen Petrus: Simon Jona zoon, hebt gij mij lief? Joh. 21:16, ziele hebt gij Mij lief?

5. Ten vijfde, daarop zegt ze: Heere, Gij kent mijn harte; doe Gij de uitspraak; ik durf het niet zeggen, ik zou mij niet gaarne bedriegen.

6. Ten zesde, maar de Heere zegt wederom: Simon Jona zoon, hebt gij Mij liever dan deze? vs. 16 Wel, Heere, zegt zoo eene ziele, als ik 't dan zeggen moet, voor zooveel ik U ken en mijzelve ken: Heere. Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik u lief heb, vs. 17. Of zijt gij in zoo eene gestalte, dat ge zoudt zeggen: bekennen durf ik niet, ontkennen kan ik ook niet; doch evenwel kan ik niet in waarheid zeggen, dat er mij niets grooters is dan Uwe gemeenschap. Daar-

naar is mijn zoeken en jagen ; ik kan anders niet leven.

Wel zalige ziele, treedt toe, gijmoogt niet afblijven ! Zalige ziele, denk wie uw Vader is. 't Is God, de Koning der Koningen, de Zalige en Algenoegzame God ! Denk eens, zalige ziele, wat heeft het den Heere Jezus niet gekost, eer gij tot zoo een zaligen staat gekomen zijt. Denk ook wat gij waart, eer de Heere u dat goed deed beërven. Zalige ziele, denk wat gij uit die erfenisse al gekregen hebt ; ja, bijzonder wat gij noch te wachten hebt

Maar integendeel moet ik zeggen : rampzalige ziele, die deze goederen kent noch acht ! Rampzalige ziele, gij hebt maar een deel in dit leven ; gij hebt een' vader der duivelen ! Rampzalige ziele, gij hebt noch deel, noch lot in deze erfenisse ! Ja, wat meer is : uw deel zal zijn in den pool des vuurs, die daar brandt van vuur en sulpher

Maar gij, bekommerde ziele, waar zult gij nu henengaan ? Wilt ge nu wederom wegloopen van den Heere af ? Zoo doende kunt ge God niet verheerlijken. Wilt ge van dat manna niet proeven, van dat brood des levens ? Moet de duivel nog al meer kracht op u krijgen ? Hij zal u ganschelijk overheerschen ! De Heere zal niet verheerlijkt worden en gij zult genen vrede hebben.

Maar wij bidden u ; treedt toe, geeft het aan den Heere gewonnen en Hij zal u doen beërven dat bestendig is. De Heere zegent dit woord en doe er ons deel aan hebben, om Christi wille ! Amen !

Gepredikt te ' Middelburg, op Zondagmorgen 19 Maart 1713.

ACHTSTE PREDIKATIE,

over

PSALM XXXV : 3.

Zegt tot mijne ziele, Ik ben uw heil.

Het is opmerkelijk dat wij lezen, (Matth. 10 : 28), daar de Heere Jezus zegt : Ende en vreest u niet voor degenen die het ligchaam dooden, ende de ziele niet en kunnen dooden; maar vreest veel meer, Hem, die beide ziele ende ligchaam kan verderven in de helle. Zoo haast als een overtuigde zijne voeten op den engen weg gezet heeft, zoo moet hij zeggen : o Heere, koe zijn mijne tegenpartijders vermenigvuldigd, Ps. 3 : 2. Duizenderlei dingen spannen zamen om hem van dien weg af te trekken. De Heere, wetende dat de tegenspoeden van dezulken vele zijn, ja dat, zoodra een mensch zijne voeten op het enge pad zet, al de vijanden moord en dreigementen blazen, komt en zegt : Ende en vreest u niet voor degenen die het ligchaam dooden, Matth. 10 : 28. De Heere wil niet dat men on gevoelig zal zijn ; hij wil wel dat zij eens zeggen : hoe zijn mijne tegenpartijders vermenigvuldigd ; Ja, dat zij eens roepen gelijk Asa : Heere, het is niets bij u te helpen, hetzij den magtigen, hetzij den krachteloozen ; Helpt ons o Heere, onze God ; want wij steunen op U, ende in uwe

name zijn wij gekomen tegen deze menigte : ô Heere, Gij zijt onze God, laat den sterfelijken mensche tegen U niet vermogen, 2 Chron. 14:11. En gelijk Mozes, toen zij voor de zee stonden ; zoo dat de Heere riep : wat roept gij Mozes ? Staat vaste, ende ziet het heil des Heeren, Exod. 14:13.

Maar is 't dat de Heere zoo aanstonds op hun roepen geen goed antwoord geeft of geene haastige redding, zoo moeten zij den drinkbeker drinken dien de Vader hun te drinken geeft. Zij kunnen toch maar het Jigchaam dooden.

De Heere wil ons leeren dat wij meest voor de ziele zullen zorgen, en al waren zij met een leger belegerd en hunne ziele is in God verheugd, dan zouden zij kunnen zeggen : Ik en zal niet vreezen ; wat zal mij een mensche doen, Ps. 118 : 6. Daarom, de mannen Gods hebben daar hun werk van gemaakt, om te zorgen voor hunne edele en kostelijke ziele om die te bezorgen in dit leven. Zoo zegt Johannes : hij had gaarne dat hunne ziele wel voer, gelijk het ligchaam. Zij wilden altijd zoo gaarne weten, of 't wel tusschen den Heere en hunne ziele was ; maar bijzonder als zij zouden scheiden, dan bezorgden zij dat edele deel meest, gelijk Stephanus, die riep : Heere Jesu, ontvang mijnen geest, Hand. 7 : 59. En in navolginge van den Heere Jezus als Hij, stierf, die uitriep : Vader, in uwe handen bevele ik mijnen Geest, Luc. 23 : 46. En gelijk Petrus zei : dat zij hare zielen Hem als den getrouwen Schepper, bevelen met welden, | Petri 4 : 19. Dat wisten zij in 't Oude Testament. De man Gods, David, had dit ook geleerd ; hij komt ons hier voor in den tekst als in 't midden van zijne vijanden ; gejaagd en zeer benaauwd, en

hoe bange het hem was van buiten, hij zorgde voor zijne kostelijke ziele. Hij zei op 't eerste vers : Twist, Heere, met mijne twisters, strijdt met mijne bestrijders. Grijpt den schild ende rondasse, ende staat op tot mijner hulpe; hij was benaauwd van buiten ; maar hij wil zeggen: Heere, zoo Gij mij geene zichtbare redding geeft! Wel, zegt hij en doet eene bede, zegt tot mijne ziele, Ik ben uw heil, dan zal ik vergenoegd zijn, wil hij zeggen : ik zal mij dan verblijden als Gij mij naar binnen verkwikken komt, dan zal ik geen mensch vreezen; ik ben wel als een weerloos duifje, onmagtig om te redden, want Aanziet mijne vijanden, want zij vermenigvuldigen, Ps. 25: 19. Maak ze beschaamd, en red Gij mij, al is het niet naar mijne begeerten,, ik heb dan een ander verzoek voor mijne ziele, zegt hij, zegt tot mijne ziele, Ik ben uw heil !

Dit zijn dan de woorden, die wij dachten te overdenken.

Wij merken hier drie zaken aan :

I. Vooreerst, hij stelt eene vaste waarheid, dat God het heil alleen is voor de ziele

II. Ten tweede, zijn verzoek dat hij tot den Koning van den Hemel heeft, dat is, zegt tot mijne ziele, Ik ben uw heil.

III. Ten derde, hoe dat dit een middel zou zijn om alles te boven te komen.

Hier hebben wij dan eene vaste waarheid, dat de Heere het heil voor de ziele is, Hier hebt ge eene ziele. Daar is heil voor die ziele. En dat is de Heere. 't Zijn altemaal schoone stukjes ; elk welk waard dat wij die nader inzien en beschouwen.

I. Vooreerst, hier hebben wij dan door ziele, somtijds te verstaan den geheelen mensch ; zoo